

Klic TRIGLAVA

LETO IV.

3. decembra 1951

ŠTEV. 82.

VELIKA NAPAKA

Enkrat soglašamo s Titom vsaj na prvi pogled. Kot poročamo na drugem mestu, je danes teden v govoru v Beogradu omenil najbolj kritično točko v zapadnem obravnavanju komunizma na splošno.

Tudi nam se zdi velika napaka, enačiti komunizem z SSSR. Ob kruti rešničnosti, ko je naš narod zatiran od komunizma, ki nima zveze z Moskvo, a zato ni nič manj odvraten, nam ta napaka krepko stopi pred oči. Toda na Zapadu mnogi niso takega mnenja. Angleži - je pisal nekdo pod Javnim mnenjem (KT 68) - niso proti komunizmu, saj je v Angliji dovoljen; so le proti sovjetskemu imperializmu. Podobne besede je za USA uporabil gen. Marshall, ko je bil še obrambni minister. Komunizem po takem mišljenju ne predstavlja nevarnosti za zapad, dokler ne prestopi zakonitih meja in dokler ne ogroža iz ene komunistične države drugih nekomunističnih. Dokler torej ni pravi komunizem, - si lahko mislimo sami zase, poučeni z bridko izkušnjo.

Toda na Zapadu sodijo po svoje, pa če je še tako neprimerno. Komunistična stranka se jim pač zdi ena od strank v demokraciji. Tako so tudi v Avstraliji porazili protikomunistični zakon; iz USA se ob preiskavah ne-ameriških dejanj včasih od svobodoljubnih ljudi zasliši glas, kot da bi vse osumljence iz kože dali. Svobodoljubom v USA in Angliji se zdi nemogoče, da bi domači komunisti na reden način mogli priti na oblast. A bati se jim je zunanjega napada. Še do tega spoznanja so prišli le pola goma po letu 1945., ko so nastajale nove komunistične vlade, vse v odvisnosti od Moskve. Morda bi šel razvoj hitreje in jasneje k spoznanju, da je nevarnost komunizem - zlo kot tako, če se ne bi dogodil Titov prelom z Moskvo. Ta je miselno stvari nevarno zmešal.

Nam je jasno, da bi Tito moral najprej urediti svojo hišo in njenim prebivalcem vrniti svobodo, če bi v resnici postal nenadno plemenit in dober in če bi v resnici obsojal vlado in teror Moskve. Če bi domovini žemod vsega početka res hotel dobro, potem bi nikdar ne mogel uvesti strahovlade - z Moskvo ali brez. Toda prijateljem, ki jih Tito ima na Zapadu, ni jasno, da ni bistvene razlike med Stalinovim in Titovim komunizmom. Ni jasno celo mnogim drugim. In Tito spretno izrablja vse prilike da bi pokazal čim večjo razliko med njim in sovjetskim imperialističnim komunizmom ter se čim bolj prikupil Zapadu. Pravzaprav je občudovanja vredno, kako se je znašel v tej nepričakovani vlogi, kamor so ga porinile okoliščine. Ko mu po sporu z Moskvo ni povratka nazaj, je uvidel, da mora nekaj popuščati proti Zapadu in pri tem preračunano meri na njegove slabosti.

Zapadu se zdi, da Tita potrebuje. Kot odcepljeni komunist je vabilo drugim kominformističnim državam. Nudi strateško pomembno ozemlje in člo večko silo, ki bi se mogla dobro obnesti v borbah. Pomiril je nekako srbsko-hrvatska nasprotja in nekako rešil jugoslovansko nacionalno vprašanje. Na Balkanu je mir. Polne demokracije tam itak nikdar ni bilo (z izjemo kratke dobe v Srbiji).

Nikakršnega znaka ni, da bi kdo drugi nudil vse to. Nihče ni uspel po staviti odgovarjajočo alternativo. Pred mednarodnim svetom edino Tito vzdržuje kontinuiteto Jugoslavije, dočim jo njegovi domači nasprotniki na Zapadam v glavnem rušijo. Če bo Tito toliko popustil, da bo njegova

oblast še varna, prebivalstvo pa se znašlo le malo manj svobodno kot pred vojno, utegne biti za svobodo zelo nevarno. Če bo dovolj kruha in ne preveč diktature, se Zpad najbrž sploh ne bo vtikal v notranje zadeve Jugoslavije, ampak bo zadovoljen, da je tam mir in obstoječi red.

Zato je naloga emigracije tem bolj košljiva. Ni veliko izgledov, da bi bil Titov slučaj za nas ugodno rešen v hitrem roku. Emigracija doslej sploh še ni spoznala, v kako kritični politični situaciji se nahaja. Ni dojela, da se ni mogoče boriti proti enotnemu Titu na deseterih ločenih bojiščih. Ni spoznala, da je treba proti Titovemu redu postaviti boljši in v mnogočem radikalnejši program in da se mora takšna besedna manifestacija najprej konkretno odražati v sami emigraciji; kdo bo verjel v srbsko-hrvatski mir v osvobojeni domovini pod vlado sedanjih emigrantov v skupni ali ločeni državi, če se ti sami ne znajo v emigraciji pomiriti?

In kar je najvažnejše: prenoviti bo treba naše rušenje Tita. Neplodno delo bi bilo, če bi hoteli za začetek na vsak način prepričati Zpad, da je "nacionalni" komunizem prav tako nevarnost kot moskovski. Kot da bi hoteli z žlico izprazniti morje. Uspešnejše bo, če se uravnamo po prilikah. Borbo proti Titu bo treba prenesti torej na dokazovanje, da je ta "nacionalni" komunizem prav tako agresiven in totalitaran, da si v okviru jugoslovanskih državnih meja, kot je Stalinov preko državnih meja; da imajo jugoslovanski narodi prav takšno pravico živeti v svobodi kot jo imajo francoski, ameriški in angleški. Da obstoj totalitarne vladavine kjerkoli na svetu slejkoprej ogroža šibkejšega demokratičnega soseda in da je Titov mir proti sosedom danes samo taktična poteza. Da ne bo niti svobodne Evrope niti svobodnega sveta, če bo Zpad dopuščal male diktatorčke in če bo dovoljeval, da v neki državi žive na roči pod totalitarno vlado. Nujna pot, ki nam trenutno preostaja je, da z vsemi silami skušamo pospešiti liberaliziranje Titovega režima. Na ti hem bomo gojili slabotno nado, da bo morda liberalizacija prešla varnostno značko in bo z gromom Tita konec. Na vsak način pa je dobro vsako olajšanje, ki so ga deležni naši ljudje. Druga razvojna stopnja bo hitreje prinesla tako željeno odrešenje le, če bomo imeli idejno in praktično alternativo, ki bi mogla ob ugodni uri z zapadno pomočjo zamenjati totalitarni režim.

Po drugi strani pa bo treba iz študijske osnove in iz skrbnega opazovanja Titove politike vztrajno dokazovati zlo komunizma kot takega, četudi živi ta v narodnih ali državnih mejah. Videti je, da je Zpad v tem oziru še daleč zadaj in dela veliko napako. A kot rečeno, to dokazovanje zdaj ni primarno in tudi krog, kateremu bo namenjeno, bo dokaj ozek.

Toda za eno in drugo delo bi bilo potrebno zaručiti begunske sile ter njihovo učinkovitost sistematično razporediti in zaposliti.

TITOVO OPOZORILO

Dne 27. novembra je maršal Tito o tvoril v Beogradu kongres Mednarodne zveze organizacij vojnih veterana nov. Ob kritiziranju tako Kominforma kot "reakcionarnih krogov na zapadu", ki hočejo sprožiti križarsko vojno proti komunizmu, je Tito ošingosal tako politiko. Velika napaka je istovetiti komunizem s Sovjetsko zvezo, kajti pravi komunizem na splošno nima ničesar skupnega s politiko podreditve drugih dežel e ni sili, je trdil Tito.

NADŠKOF STEPINAC

Tito je naznačil v "Borbi", da bo rešil vprašanje Stepinca celo brez pristanka Vatikana" v enem mesecu. Pričakujejo, da bo nadškof v kratkem izpuščen. Mogel bo iti v kak mostan v Jugoslaviji ali pa se naseliti v rojstni vasi na Hrvaškem. Pred meseci pa mu je Tito ponujal svobodo, če potem zapusti državo. Tedaj sta nadškof in Vatikan to ponudbo odbila.

NOVA KMEČKA POLITIKA

Pred tednom je bil objavljen nov komunistični odlok o preosnovi kmetijskih zadrug - kolektivov. Priznava tudi, da je dosedanje postopanje vodilo k neuspehom in odloča, da ne bodo ustanavljali novih zadrug, predno ne bo zagotovljena dobičkanost

KLIC TRIGLAVA

53, Bucks Hill, Chapel End
Nuneaton, Warwickshire

Izhaja 1. in 3. ponedeljek v mesecu.

====Prosimo, obnovite naročnino!====

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST

"Slovenija" je 6.novembra priobčila pismo g.M.Perlesa, ki je bilo objavljeno v 80.št.KT, obenem z odgovorom, ki ga je napisal Msgr.M.Škerbec preje podpisani Maške.

Odgovor M.Perlesu

V sledečem podajamo ta članek v izvlečku:

Iz dopisa g.M.Perlesa odsevajo načelne zmote in zgodovinske netočnosti. Zmota je trditi, da pokorščina cerkveni avtoriteti ne spada med pravne zapovedi. Liberalizem je bil politično-gospodarsko in kulturno gibanje, ki je imelo razkristjaniti ves svet. Ena izmed temeljnih zmot liberalizma je načelo, da gospodarstvo, politika in kulturno delo niso podvrženi nobenim moralnim zakonom. To je herezija; katoliški nauk je nasproten: vse človeško udejstvovanje je podvrženo moralnim načelom in količina = kor se tiče moralnih načel, v toliko spada tudi v področje cerkvene avtoritete. Res zgolj tehnična stran gospodarstva, politike in kulturnega dela ni podvržena načelom in tako tudi ne cerkveni avtoriteti. Toda gospodarstvo ni zaradi tehničnih zadev, temveč zaradi človeka, zato mora varovati pravilne moralne odnose do posameznika in človeške družbe, torej je zaradi tega podvrženo moralnim načelom.

Podobno je tudi na političnem polju. Vsak katoličan je dolžan delati po katoliških нравnih načelih. Le "tehnična stran" spada med moralno indiferentne zadeve. Eno izmed najbolj pogubnih načel liberalizma je bilo, da politika ni podvržena ne morali ne cerkveni avtoriteti. Tako je iz liberalizma zrastel nujno - fašizem - nacizem. Kdo bi si upal danes trditi, da cerkvena avtoriteta ni imela pravice in dolžnosti obsoditi nacizem?

Je notorično dejstvo, da se je v slovenskih deželah vršila "farška gojenja" že dolga leta predno je nastala SLS. Liberalizem je s širjenjem katoliški veri nasprotnih nazorov povzročil odpor, cepitev duhov in končno tudi ustanovitev stranke na katoliški podlagi. Vsa "napredna" stranka, vse njeno časopisje je napadalo dr.Mahnič, ki je branil le katoliško vero, ko ni bilo še nobene katoliške stranke. Po vsej Evropi se je vršil kulturni boj od strani liberalnih strank, ki so hotele razkristjaniti vse javno življenje. Katoličani bi bili nespametni, če bi se ne organizirali tudi politično tam, kjer se na političnem polju skuša uničiti krščanstvo in krščanska kultura.

Tako smo imeli v Sloveniji zadnja desetletja jasno ločene tabore. Ti niso bili le zgolj politične stranke, temveč tudi prosvetne in mladinske organizacije, čitalnice, politični in kulturni listi in revije. Vse organizacije na katoliških načelih smo imenovali pogosto "katoliško skupnost". Te svetne organizacije so bile neodvisne od cerkvene oblasti. Toda nasprotni tabor je vse metal v en koš. Posledica tega je tudi mišljenje, ki ga izraža g.Perles.

Zelo krivična je sodba, da se je slovenska duhovščina in Cerkev identificirala z SLS in na ljubo političnemu boju zanemarjala versko-nravno obnovo. Slovenski narod se ima zahvaliti predvsem svoji duhovščini, da je ohranil narodno samobitnost. Duhovščina pa s tem ni zanemarila dušnopastirske naloge. Po okrožnicah Leona XIII. se je oprijela tudi socialnega dela. Ravno to je povzročilo najhujši porast "farške gojenje". Imelo je predvsem cilj, osvoboditi malega človeka kapitalističnih oderuhov ter je bilo tesno povezano z moralno vzgojo.

Tudi na politično polje je slovenska duhovščina iz ozirov, da brani katoliška socialna in kulturna načela tudi v javnem življenju priti liberalizmu. Velika večina je sodelovala pri SLS, dokaj se jih političnega življenja ni udeleževalo, nekaj jih je sodelovalo pri drugih političnih strankah. Vsi so sodelovali kot privatniki, ne pa kot verski zastopniki Cerkev. Očitek, da se je Cerkev identificirala z SLS, ne drži. Pisec sam ni bil po prvi vojni član SLS in ne JRZ. To je bilo splošno znano, pa je bil zaradi dela na socialnem in prosvetnem polju deležen neprestanih napadov. Zaprli so ga, konfiscirali lastnino, da bi uničili farno godbo, ki ji je sam kupil instrumente, razpustili vse prosvetne in mladinske organizacije in zaprli in zaplenili knjižnico. To je bil pravi kul-

turni boj, ki se mu ni mogel in ne bi smel odtegniti noben duhovnik. Več tujih avtoritet izjavlja, da slovenska duhovščina ni zanemarjala dušno = pastirskih nalog.

Ne katoliška duhovščina, pač pa oni, ki so ovirali njeno delo in podirali cerkveno avtoriteto, so zakrivali uspeh komunizma.

Sodelovanje s socialistično stranko v SNO nima z vprašanjem o katoliški skupnosti nobene zveze. Je le nujna posledica dejstva, da je ta stranka imela nekaj pristašev, ki jih ni pogoltnil komunizem. V borbi proti komunizmu in nacizmu, za narodno osvoboditev gremo lahko skupaj s socialisti.

Veselo znamenje bi bilo, če res vse druge emigrantske skupine temelje na krščanstvu. Toda - tudi naši nekdenj liberalci so povdarjali, da so kristjani. Takih kristjanov v katoliški skupnosti pa nas Bog varuj! Nam krščanstvo ni samo kaka forma ali kulisa. Katolik se mora v vsem svojem življenju ravnati po katoliških načelih in tudi priznavati cerkveno avtoriteto v zadevah vere in morale. Če so vse skupine takih nazorov, vse upravičeno in z veseljem vabimo v slovensko katoliško skupnost.

- Gornji članek je v resnici vsaj dva in pol krat daljši od Perlesovega pisma. Torej smo ga skrčili na dve petini.

"RAZPUŠČENA SLS"

Cleveland, 20. novembra. (Naš dopisnik poroča.)

Zadnja dva meseca sta gg. dr. Miha Krek in dr. Ciril Žebot "razpravljala" pred svobodno slovensko javnostjo o Slovenski ljudski stranki.

Debato, če jo tako imenujem, je otvoril nihče drugi kot - chicaški hrvatski list "Danica", ki ima včasih zelo občutljive živce ali pa široko vest, kakor hitro pride na tapeto Nezavisna država Hrvatska ali pa njeni velikaši. Ta je v avgustu priobčila vest "Croatia Press", da je dr. Žebot, "ugledni predstavnik SLS", predložil NCFEju spomenico s 300 podpisi. Po kratki polemiki med "Danico" in clevelandsko "Slovenijo" se je nazadnje oglasil veliki zvon - dr. Krek. Izdal je okrožnico svojim "prijeteljem in somišljenikom", v kateri zavrača trditev dr. Žebota, da bi naj bila SLS razpuščena že leta 1929.

Dr. Krek ima besedo:

"Ni res, da bi SLS prenehala živeti, ko je bila 1929 od oblasti razpuščena in je 1935 stopila v JRZ." Da je po 1929. letu delala, je dokaz, da je zaradi tega dela bil predsednik dr. Korošec konfiniran, enako podpredsednik dr. Natlačen, tajnik dr. Kulovec; da je stranka objavila takozvane "Punktacije", doživela več procesov, preživela pokret zelenih kravat.

Na "rednem zboru zaupnikov in vodstva stranke je bil izbran za vodstvo strankinih poslov v tisti dobi takozvani odbor štirinajstorice".

Po internaciji zgornjih treh prvakov stranke, je posle v stranki najprej vodil pokojni Sušnik, nato pa je dr. Korošec za to odredil dr. Kreka, dokler ni on sam prišel spet nazaj v Ljubljano.

"Trditev, da je SLS po vstopu v JRZ prenehala obstojati, je abotna", pravi dr. Krek. Prvi stavek ustanovne listine JRZ se je glasil: "Da izpolnijo zahteve zakona o političnih strankah, so NRS, SLS in JMO sklenile zvezo, ki se bo imenovala JRZ".

Po dr. Koroščevi smrti sta bila izvoljena pok. dr. Kulovec za predsednika, dr. Krek pa za glavnega tajnika stranke.

Po prevratu 27.3.1941 sta pok. Kulovec in dr. Krek javila predsedniku vlade gen. Simoviću, da bosta nastopala odslej kot zastopnika SLS, ker smatrata, da je doba razpusta strank prenehala.

Dr. Krek dalje navaja, da je prejel leta 1942 v London obvestilo iz domovine, da so dosegli bivši senatorji, poslanci, člani vodstva SLS in drugih kulturnih in socialnih organizacij, župani in pristaši SLS odločili, naj bo dr. Krek predsednik stranke. Ta izvolitev je bila ponovno potrjena leta 1946 v Rimu na sestanku strankinega vodstva.

(Odgovor g. dr. Žebota, kot ga je napisal v "Slovenski državi" bomo v izvlečku priobčili drugič. Ur.)

.....

RAZGLEDI

KLERIKALIZEM

V emigraciji imamo priliko razpravljati o raznih perečih vprašanjih mnogo mirnejše nego bi jo imeli doma. Eno takih vprašanj je tudi klerikalizem, zato je bilo gotovo jako umestno, da je sprožil Klic Triglava v zadnjem času tudi to; želeli bi bilo le, da ostane razprava na akademski višini.

Predvsem je treba ločiti katoliško gibanje in klerikalizem. Francozi n. pr. danes klerikalizma ne poznajo, vendar imajo intenzivno, sijajno in uspešno katoliško gibanje, o katerem bi lahko trdili, da zajema naravnost elito francoskega naroda. Na drugi strani smo imeli pa n. pr. vsaj do revolucije jako močan klerikalizem v Spaniji, resničnega modernega katoliškega gibanja pa tam dejansko nobenega. Pri nas v Sloveniji smo imeli oboje, katoliško gibanje in klerikalizem: enkrat je prevladoval eden, drugič drugi, navadno sta se pa oba tako prepletala, da ju je bilo le težko ločiti. In to je bila pri nas tudi šibka stran tega vprašanja.

Slovenci smo eminentno katoliški narod, zato je popolnoma naravno, da je igralo pri nas verstvo vedno zelo vidno vlogo v našem javnem življenju, zlasti ker se je izživiljal pri nas liberalizem v svoji degenerirani srednjeevropski obliki. Toda tudi to je bila v veliki meri le reakcija na dobo svete aliance in zatem na dobo Bachovega konkordata. Vsekakor je dejstvo, da "klerikalstvo" in "liberalstvo" pri nas nikakor nista bili umetni tvorbi, temveč nujna organska posledica tedaj danih okoliščin, zato je tudi precej naivno danes radi tega pretakati solze. Kako bo s tem jutri, je seveda nemogoče predvidevati in bo prav tako odvisno od jutrišnjih okoliščin, ki jih pa še niti malo ne poznamo. Toda če bi se hotel pri nas uveljaviti duh, kakršnega izraža neki nedavni članek prof. dr. Odarja v "Vrednotah", potem moremo že danes računati tudi z močnim protiklerikalnim "liberalstvom".

Ako pogledamo v našo preteklost, potem vidimo, da se zo vprašanje v kratki dobi revolucije l. 1848-49 pri nas še ni pojavilo, toda katoliški značaj našega naroda je začel prihajati v javnem življenju vsaj posredno do izraza že takoj po obnovitvi ustavnega življenja l. 1860. Nobenega dvoma ni, da je bil ta katoliški izraz, kolikor se je pojavljal na izvenverskem področju, izrazito reakcionarnega značaja. V 70. letih se je razvijalo naše politično življenje pod vplivom sočasnega katoliško konservativnega gibanja v nemških alpskih deželah in je nosilo tudi prims katoliško konservativni značaj, izpod katerega je pa vedno in vedno ravno zato tudi silil liberalizem. Proti koncu preteklega stoletja je pa moderno krščansko socialno gibanje med avstrijskimi Nemci potisnilo tudi pri nas katoliški konservativizem razmeroma hitro ob stran in iz tega gibanja je zrasla SLS, ki je našla v dr. Sušteršiču političnega voditelja velikega formata in v dr. J. E. Kreku ideologa najmodernejših in najnaprednejših konceptov. Tako je postala pri nas ravno SLS nositeljica naprednih idej in je v veliki meri vprav njena zasluga, da smo se dvignili Slovenci na toliko višino. Vzporedno s tem je organiziral škof dr. Jeglič tudi jako intenzivno katoliško gibanje, ki je bilo pa spričo tedanjih okoliščin integralno povezano z SLS.

Med prvo svetovno vojno je pa doživela SLS svojo veliko notranjo krizo: dr. Sušteršič se je iz nje izločil, dr. Krek je umrl in generacija, ki je ustvarila veličino SLS, kolikor ni tudi pomrla, je stopila popolnoma v ozadje. Od tedaj je živela stranka dejansko le še od svojega političnega kapitala iz preteklosti in je mogla le zaradi inferiornosti ostalih političnih strank obdržati še vedno svojo absolutno številčno večino. Idejno je pa SLS postajala od leta do leta bolj sterilna in je slednjič utonila v totalitarni JRZ. S politično krizo v SLS se je pa pojavljal tudi nekak razkroj katoliškega gibanja. To je šlo namreč oficialno še vedno po nekdanjih kolovozih, toda pod vplivom raznih modernih katoliških struj med Nemci in Francozi so se pojavljale neprestano tudi med slovenskimi katoličani akcije in pobude, ki so povzročale bolj zmedo med katoličani samimi, nego poglobljale katoliško gibanje ter mu dajale nove moderne oblike. Mislim, da se ne motim, ako trdim, da so bile te moderne pobude brezuspešne zato, ker je bilo oficialno katoliško gibanje iz tradicije tudi v bistveno novih okoliščinah še vedno bolj ali manj

tesno povezano s političnim gibanjem. Ta povezanost je bila pred prvo svetovno vojno kolikor toliko naravna in organska, po vojni je pa postala škodljiva za oboje, kar nam dovolj jasno dokazuje tudi le premnogo pojavov med revolucijo. Ravno v dobi med obema vojnama so pa bolj nego kdajkoli poprej prihajale do izraza vse negativne strani klerikalizma. Čim bolj je namreč SLS izgubljala nekdanji sveži idejni polet in čim bolj so vplivale politične okoliščine tudi na katoliško gibanje, tem bolj se je v obeh uveljavljal tudi klerikalizem.

In v tem tiči tudi morda danes jedro vsega vprašanja. Le premnogo duhovnikov samih pod vplivom naše specifične tradicije namreč ne more in ne zna razlikovati med klerikalizmom, katoliškim gibanjem in katoliškim političnim udejstvovanjem, temveč vse mešajo in identificirajo. V tej nejasnosti so dajali le prepogosto, morda čisto podzavestno, celo prednost politiki pred verstvom. Jasno je, da se je vršilo tako nepravilno in krivično identificiranje še večkrat v krogih izven katoliškega tabora. Na vsem pa je nosila svoj del krivde tudi cerkvena hierarhija, ker ni potegovala potrebne meje med katoliškim gibanjem in politiko, oziroma ni katoliškega gibanja osvobodila čisto političnih vplivov in prav pogosto tudi na terenu zlorabljanj. Ta pojav smo lahko v dokajšnji meri opazovali še celo v emigraciji, zlasti v nekaterih taboriških ter ga opazujemo marsikje še danes, ko so slovenske katoliške vrste očitno politično razcepljene, a skuša n.pr. del duhovščine izrabljati svoj dušnopastirski položaj nedvoumno v prid čisto določene politične skupine, da o zadevnih verskih zlorabljanjih od strani nekaterih katoliških laikov niti ne govorimo ne. To je zelo, zelo nevarna igra, ki utegne največ škodovati katoliškemu taboru samemu, radi česar bi bilo tudi zelo prav, ako se prizadeti, zlasti pa še cerkveni odgovorni krogi, v to nekoliko zamislijo. Prenekateri trpke izkušnje iz revolucije naj bi jim bile pri tem glasen opomin.

Po velikem moralnem razdejanju, duhovni desorientaciji in pouku, ki bi nam ga lahko dala naša komunistična revolucija, mislim, da je in bo resno in globoko katoliško gibanje pri nas za dogledno bodočnost potrebnejše, nego je bilo kdajkoli v preteklosti, kajti že danes je bolj ali manj jasno, da bo mogoče izvršiti moralno obnovo in najti duhovno ravnotežje le na osnovi moralnega nauka evangelija in katoliške Cerkve. Toda že danes je tudi jasno, mnogo bolj nego je bilo v preteklosti, da bo mogoče do sečivta cilj uspešno le tedaj, ako se katoliško moralno-obnovitveno delo popolnoma depolitizira. Nobenega dvoma ni, da imajo tudi katoličani vso pravico do svojega lastnega političnega udejstvovanja tudi v obliki svoje politične stranke in celo dolžnost Cerkve je, da zavzame svoje odločno stališče tudi v političnem življenju, kadarkoli so ogrožena katoliška moralna načela, toda vsako identificiranje političnega in verskega področja bi bilo v bodoče najbrže še mnogo bolj riskirano in škodljivo, nego je bilo v preteklosti. Po vsje verjetnosti namreč pri nas za klerikalizem ne bo več prostora in duhovnik ne bo smel biti več tisti, ki bi zbiral okoli sebe "naše", ne glede na njih kvaliteto ter jih vodil v boj proti "ne našim", temveč bo moral biti bolj nego kdajkoli doslej činitelj, ki bo skušal na osnovi evangelijskega nauka in moralnih načel Cerkve družiti vse za naš moralni preporod, ne glede na to, kateri politični strukturi kdo pripada. Danes se nad vsemi nami krvavo maščujejo prenekateri teški grehi našega liberalizma, a tudi - klerikalizma. Naša duhovščina si mora pridobiti zaupanje vsega naroda, ako hoče izpolniti veliko poslanstvo, ki jo čaka v bodočnosti; toda to zaupanje si bo mogla pridobiti le ako preneha biti eksponent katerikoli politične stranke ali celo skupine pa čeprav si ta nadeva etiketo katolištva. Katoliško gibanje in klerikalizem sta že danes in bosta verjetno v bodočnosti še manj združljiva nego sta bila v preteklosti. Vtis imam, da nekateri naši katoliški krogi tega še danes ne razumejo in da se ne zavedajo velike nevarnosti za ves narod, ako jih bridke izkušnje preteklosti ne bodo ničesar naučile. Samo v prid katoliškega gibanja in posredno vsega našega naroda bi bilo, ako se odgovorni katoliški činitelji v ta resni problem prav globoko zamislijo.

F.B.

ODBOR ZA OBRAMBO SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA so ustanovili begunci in izseljenci v Združenih državah. Za predsednika so postavili poznane ga izseljeniškega "očeta" g. Antona Grdino. Odbor je poslal Varnostnemu svetu in državam podpisnicam mirov. pogodbe z Italijo obširno spomenico

J A V N O M N E N J E

Trst.- G.urednik! Vaše čedno poročilo otržaškem ljudskem štetju me je opozorilo na "Demokracijo", ki jo i tak redno prebiram. Po njej sodeč so se Slovenci v Trstu šele v zadnjem trenutku spomnili, da nekaj ni prav. Krivično bi bilo obsojati od daleč. Toda preveč po italijanskem kopitu se berejo vroči napadi, ki so le zaščitno sredstvo. Če se razburjajo in kričavo protestirajo ob vse ki malenkosti, potem se jim zna zgoditi, da jim v resnem slučaju nihče ne bo več verjel. B.M.

G.urednik! Malostno je brati, da so naši brati še preganjani zato, ker so Slovenci. Kdaj se bo zatira nje sinov slovenske matere končalo? Povsod po svetu bi se morali Slovenci strniti in ne pozabiti na naše narodne dolžnosti. N.S.

G.urednik! Dobro se zdi človeku videti skupna prizadevanja vseh Slovencev v emigraciji. Ali se ne bi mogli vsaj na tihem povezati vsi različni odbori, ki se pet minut pred dvanajsto uro prizadevajo za STO? Upam, da so združeni vsaj potom tržaških Slovencev in da senji hova dejanja pametno dopolnjujejo. Vsi Slovenci bi o tem radi več slišali. A.R.

Otresanje predsodkov.- G.urednik! Obljubili ste, da boste objavili od govor msgr. Škerbca o Slovenski katoliški skupnosti. Bral sem ga že v "Sloveniji". Kaže, da je napredek starih voditeljev zelo počasna zadeva. Vse poboljšanje in prenovitev, ki jo je pokazal prvi članek, je odpihnila že prva sapica v obliki pisma g. Perlessa. Novi odgovor je spet padel nazaj v predsodke preteklega dobe. To je menda znamenje, da je s takimi treba nežneje postopati, ako sploh hočemo, da bodo kdaj ujeti sedanji čas. P.Ž.

254.- G.urednik! Dobro ste napisali, da je treba premisliti, predno bi ob narodno-osvobodilnem delu odbili kakega delavoljneža. Nič čudnega pa ni, da so odbite cele skupine. Dokler odgovornim ljudem ne pride niti na misel, kaj naj bi v tej smeri storili, so zadovoljni, "da so storili vse, kar se je storiti dalo". Smešno! Na eni strani pozivajo k sodelovanju, po drugi pa sami ne storijo nič niti ne usmerijo druge k koristnemu delu. Seveda mislim na SNO

Srbi in Trst.- G.urednik! Iz članka o Trstu v "Paruki", ker ste zadnjič omenili, nisem mogel razvideti da bi se JNO zavzemal za svobodno tržaško državo. Članek se sploh ne zavzema čigav naj bo Trst, ampak s komentarjem registrira dogodke. Mor da je Vaš dopisnik dobil drug vtis ker je govoril s članom Odbora. Ne vidim razloga, zakaj se JNO ni jasno izrazil v tem vprašanju. Potrebno je, da poznamo jasno srbsko mnenje. V.K.

SKUPŠČINA SLOV. PRAVDE

V soboto 24. novembra se je v Leicesteru (Anglija) pričela 2. skupščina Slovenske Pravde, ki se bo v mesecu decembru zaključila pismeno.

Predložena so bila tri poročila - politično, organizacijsko in finančno. Prvo obširno opisuje razvoj dogodkov v zvezi s Slov. Pravdo od 1. skupščine aprila 1949. Nato obravnava Titov slučaj in potrebo demokratične alternative. Ta del, ki bo predvidoma kasneje objavljen, je na skupščini vzbudil posebno pozornost. Kot odmev poročil in debate so bile članom predložene štiri resolucije, ki bodo objavljene, ko bodo izglasovane. Še od članov izven Anglije. Vloženih je bilo več kandidatnih listov za novi izvršni odbor, ki bo izvoljen pismeno.

Zanimivo je, da se letos nobena resolucija ne izreka neposredno in imensko za nujnost preosnove Narodnega odbora, ampak postavlja to problem na povsem nove in doslej premalo ugotovljene osnove. Druga resolucija obravnava stališče glede jugoslovanske emigracije in alternative Titu.

OBRAČUN SOCIALNEGA SKLADA

od 29. okt. 1950. do 1. septembra 1951

Stanje 29.10.1950	£ 14-16-11
Darovi Slovencev	45-07-01
Dar Jugoslav Reliefa	73-14-07
Dar Dobr. Udr. Sl. Gr. J.	15-00-00
Dohodkov	£ 148-18-07
Poslanih 50 paketov v protivrédnosti	£ 142-04-10 $\frac{1}{2}$
Stanje	£ 6-13-08 $\frac{1}{2}$

Od ustanovitve Sklada je bilo poslanih 133 paketov v vrednosti £ 343-13-04

O PRETEKLIH DNEH

London, 19. novembra. (Poročilo našega dopisnika)

Jugoslovanski narodni odbor je v začetku novembra objavil 4. in 5. dvoštevilko svojega glasila "Poruka".

List obširno in dokumentarno razpravlja o grško-italijanski vojni, Solunu, knezu Pavlu in Jugoslaviji. Objavljen je faksimile belešk biv. ministra dvora g. M. Antića. Članek, ki ga je o tej zadevi napisal g. R. Knežević, je odgovor g. Dragiši Cvetkoviću, ki je zanikal svoječasne Kneževićeve trditve, češ da se je Cvetkovićeve vlada oz. Knez Pavle sam ob grško-laški vojni zavzemal za Solun, ki naj ga zasede Jugoslavija.

Članek o teh aspiracijah na Solun je objavil g. Knežević v letošnjem januarju v angleški reviji "International Affairs". V oktoberski številki iste revije pa mu je odgovoril g. Cvetković. Imam vtis, da g. Knežević še ni vedel za ta oktoberski Cvetkovićeve članek oz. da sta oba članka v "Poruki" in v "International Affairs" sovpadala v isto dobo brez neposredne zveze. Če je to bil le slučaj, potem bo primerjava med navajanimi dejstvi obeh člankarjev še bolj zanimiva kot sicer. Dvomim, da bi najstvar s tem bila že zaključena, četudi se zdi, da so dokumentacije že izčrpane.

V isti številki "Poruke" je tudi objavljen demanti gg. Jovanovića, Banjanina in Jevtića na dr. Krekovo izjavo z dne 9. junija 1951 v pismu g. Cvetkoviću, češ da je vlada 27. marca v stvari odobrila vse zunanje politične akte prejšnje vlade. Imenovana trojica, ki je bila v 27-marčni vladi pravi, da je trditev g. dr. Kreka netočna in da niti na eni seji ministrskega sveta v dobi od 27. marca do 6. aprila ni bila odobrena dotedanja zunanja politika Jugoslavije.

Toda ta demanti ne omenja okrožnice tedanjega zunanjega ministra g. Ninčiča z dne 3. aprila 1941 vsem poslanikom v inozemstvu, da "kraljevska vlada ostaja zvesta načelom spoštovanja sklenjenih sporazumov in z ozirom na to tudi protokolu na Dunaju z dne 25. marca".

("Poruku" je mogoče dobiti na 12, Egerton Gdns, London, S.W.3.)

T r s t

Sovjetska Zveza je pred dvema tednoma spet enkrat protestirala glede Trsta. Zahtevala je umik vseh tujih čet, ukinitvev angloameriške baze ter imenovanje guvernerja za STO.

Tržaški Slovenci torej nimajo ne-prijetnega in nezaželjenega zaveznika. Ruska nota je sicer polna nesmila, toda prav samo tako zanimanje manjša verjetnost, da bo Svobodno o zemlje kdaj vzpostavljeno.

Knez Pavle

Ko je angleška princesa Margareta obiskala Pariz, je bila večkrat v družbi kneza Pavla in kneginje Olga ter njunega neporočenega sina, s katerim so jo skupaj fotografirali v nočnem klubu.

(Pismo iz Amerike.-Dobil sem prav prijazno pismo s priloženim člankom iz USA s prošnjo, da to objavim v KT. Ker je bilo pismo (kot tudi članek) podpisano z začetnicama P.M., stvari ne morem objaviti, dokler ne poznam pisca. Za zaupanje da mi sporoči ime, bo deležen zaupanja, da objavim njegov članek le z začetnicama. Urednik K.T)

Na Češkem čistijo

Češkoslovaška vlada je naznanila, da so aretirali podpredsednika vlade Rudolfa Slanskega. Mož je bil visoka oseba v stranki. Med vojno je vodil partizane na Slovaškem. Po vojni pa tajništvo KP; čistil je v stranki, dokler sam ni bil očiščen.

Podpredsednik vlade je zelo nevarno mesto za železno zaveso. Slanski je četrti te vrste na Češkem, ki je odletel. Albanija poseka vse. Tam so očistili v zadnjih letih pet ministrskih podpredsednikov.

Če boste za Božič želeli imeti dobro slovensko knjigo, pišite čim prej knjižničarju Slovenske Pravde v Angliji. Naslov:

SLOVENSKA KNJIGA,

24, Starley Rd., off Croft Rd.
Coventry, Warwickshire.

Ste že naročili Bukvičeve "Brezdomce"? Pišite na upravo Klica Triglava in priložite PO za 14/6.

NAROČNINA za KLIC TRIGLAVA: letno 24/-, četrtletno 6/-; za inozemstvo odgovarjajoča vsota s posebnim doplačilom za letalsko dostavo. - KT 53, Bucks Hill, Chapel End, Nuneaton, Warwickshire, Gr. Britain